

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حضرت محمد ﷺ آخرین پیامبر

دوره چهارم، شماره ششم

دوره چهارم ، شماره ششم / ۳

نام جزوه: حضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ آخرین پیامبر

نویسنده: هیأت تحریریه موسسه در راه حق

ناشر: موسسه در راه حق

نوبت چاپ: مکرر

تاریخ چاپ: ۱۳۹۶ هـ ش

چاپخانه: سلمان فارسی

نشانی: قم، خیابان آیت الله مرعشی نجفی (ارم)

کوچه ۲۰ - پلاک ۱۰ - موسسه در راه حق

تلفن: ۲-۳۷۷۴۳۲۲۱ (۰۲۵)

www.darrahehaq.com

سامانه پاسخگویی پیامکی: ۱۰۰۰۲۲۲۳۳۳

رایگان

فهرست مطالب

- جاودانگی اسلام و خاتمیت محمد (صلی الله علیه وآله) ۵
اسلام آیین جاوید ۹
خاتمیت از نظر قرآن ۱۳
خاتمیت از نظر روایات ۱۶

دوره چهارم ، شماره ششم / ۵

جاودانگی اسلام و خاتمیت محمد (صلی الله علیه
وآله)

خاتمیت پیامبر اسلام مانند یگانگی خدا نزد تمام
فرقه‌های مسلمانان ثابت و روشن است و باید گفت:
قولی است که جملگی برآیند.

دین اسلام همیشه تازه است و هرچه افق
بینش‌ها وسیع‌تر می‌گردد، جامعیت آن روشن‌تر
می‌شود و شگفتی‌های آن پایان نمی‌یابد.

اکنون باید حقیقت این مسأله‌ی اعتقادی
بررسی شود:

نخست مهم‌ترین علل ابدی بودن یک آیین را

تشریح می‌کنیم و از آن‌پس به بررسی اسلام می‌پردازیم.

۱. فطری بودن یک مذهب مهم‌ترین عامل بقاء و دوام آن است، دینی که اساس تعلیماتش برپایه‌ی فطرت و سرشت انسان استوار باشد همیشه پا به پای گام‌های پیش‌رونده‌ی زمان به‌پیش می‌رود و دست فنا و زوال به آستانش راه ندارد و هرگز کهنه و ازکارافتاده نخواهد شد.

۲. دستوراتی که مربوط به زمان و مکان معینی نیست با هر پیشرفتی سازش دارد و هیچ‌گاه گذشت زمان نمی‌تواند بر آن خط بطلان بکشد.

به‌عکس، قانونی که مربوط به زمان معین و خاصی است نمی‌تواند نیازمندی‌های بشر را در

دوره چهارم ، شماره ششم / ۷

همه وقت پاسخ دهد مثلاً اگر گفته شود مردم
وظیفه دارند در حمل و نقل و مسافرت‌ها تنها از
مرکب‌های طبیعی مانند اسب و شتر استفاده کنند این
قانون نمی‌تواند باقی بماند و خودبه‌خود از بین
می‌رود، چه آنکه نیازمندی‌های نو ایجاب می‌کند که
بشر از وسایل جدید بهره‌برداری کند.

یکی از علل اینکه ادیان سابق قابلیت بقاء و
دوام ندارد همین است که برای زمان خاص و
جمعیت معینی بوده است.

۳. جامعیت:

دین جاوید باید همه‌جانبه باشد و تمام مسائل
موردنیاز بشر را پاسخ دهد. روح تشنه و متلاطم بشر
با یک سلسله تشریفات غلط و بی‌اثر از قبیل عشاء

۸ / حضرت محمد صلی الله علیه و آله آخرین پیامبر

ربانی و خوردن نان و شراب و نصب صلیب، سیراب نمی‌شود و آرامش واقعی نمی‌یابد بلکه نیازمند قوانین و دستورات همه جانبه ایست که او را در سراسر زندگی راهنما باشد و مشکلات اجتماعی وی را حل کند.

۴. راهنمایی در بن‌بست‌ها:

مقررات عمومی گاهی در اثر برخورد با یکدیگر یا پیش آمدن ضرورت و ناچاری، بشر را در بن‌بستی قرار می‌دهد که نمی‌تواند بداند چه کند؟

از این رو دین ابدی و جاوید باید اضافه بر این مقررات عمومی، قوانین دیگری داشته باشد که توضیح دهد هنگام ضرورت و برخورد با مشکلات

دوره چهارم ، شماره ششم / ۹

چه باید کرد، در آن صورت است که با هر زمان و هر حالی می‌سازد و می‌تواند برای همیشه مفید باشد. موضوعات فوق مهم‌ترین علل بقاء و دوام به شمار می‌آید که در قوانین اسلام رعایت شده است. اینک توضیح آن را می‌خوانیم:

اسلام آیین جاوید

۱ - اسلام در سیستم قانون‌گذاری خود فطرت و سرشت بشر را که همواره ثابت است در نظر گرفته و به نیازمندی‌های او پاسخ مثبت داده است.

برنامه‌های اسلامی آن‌چنان تنظیم شده که تمام غرایز انسان را تعدیل می‌کند، مثلاً برای اعمال غریزه‌ی شهوت طرح‌های مختلف و ساده‌ای پیشنهاد می‌کند که می‌تواند آن‌ها ارضا کند و از سوی دیگر از

۱۰ / حضرت محمد ﷺ آخرین پیامبر

آزادی بی حد و حساب آن جلوگیری می‌کند تا مفسد و بدبختی‌های آن دامن‌گیر اجتماع نگردد.

۲ - قوانین اصلی اسلام مربوط به زمان خاصی نیست تا باگذشت زمان و تحوّل و تکامل موجودات تغییر آن لازم باشد بلکه با تمام زمان‌ها و هر حالتی هماهنگ است و می‌تواند آنچه برای جامعه‌ها مفید و لازم است تعیین کند.

در برنامه‌های جهاد اسلامی هیچ دیده نمی‌شود که روی وسایل موجود در آن زمان مثلاً جنگ با شمشیر تکیه کرده باشد. بلکه به طور کلی دستور می‌دهد: در برابر دشمن تحصیل نیرو و قوا کنید تا بتوانید از حقوق حیاتی خود دفاع نمایید و بر آنان چیره و پیروز شوید.

دوره چهارم ، شماره ششم / ۱۱

این یک اصل کلی و جامع است، که با هر پیشرفتی می‌سازد و می‌تواند همیشه راهنما باشد. در سایر برنامه‌ها نیز چنین است.

۳ - اسلام برای بن بسته او ضرورت‌هایی که پیش می‌آید قوانینی به نام قانون اضطرار، قانون لاجرح و قانون لا ضرر و غیره^۱ ... دارد که می‌تواند هر مشکلی را حل کند. علاوه بر آن امام و جانشینان پیامبر (صلی الله علیه و آله) و مراجع تقلید می‌توانند در بن‌بست‌های اجتماعی، راه‌حل قطعی را پیشنهاد کنند.

۱. قانون اضطرار، در مورد ناچاری، قانون لاجرح در مورد مشقت و ناراحتی شدید و قانون لا ضرر در مورد ضرر، جاری می‌شود البته شرایط و خصوصیات آن در کتاب‌های فقه و اصول بیان شده است.

۴ - برنامه‌ی اسلام از تمام برنامه‌های مکتب‌های دیگر دامنه‌دارتر است. در اسلام مسائل حقوقی، اقتصادی، نظامی، اخلاقی و غیره به عالی‌ترین صورت طرح شده است و در این زمینه‌ها دانشمندان علوم اسلامی هزاران کتاب تألیف کرده‌اند که منابع آن همان قرآن و گفتار پیامبر اسلام و خاندان پاک او هست.

با توجه به نکات فوق، هر خردمندی می‌داند اسلام آیین کاملی است که می‌تواند همیشه نیازمندی‌های بشر را پاسخ مثبت دهد و با این وضع نیازی به آیین جدید و پیامبر نوین نیست.

دوره چهارم ، شماره ششم / ۱۳

خاتمیت از نظر قرآن

جامعیت شریعت اسلامی و خاتمیت حضرت محمد (صلی الله علیه وآله) در ضمن آیاتی بیان شده است که نمونه‌ای از آن را به شرح زیر می‌خوانید:

۱ - «وتمت کلمة ربک صدقا و عدلا لامبدل

لکلماته و هو السميع العليم»^۱.

کلام پروردگار تو از روی راستی و عدالت کامل شد کسی را توانایی تغییر دادن آن‌ها نیست او شنوا و داناست.

۲ - «ما کان محمداً ابا احد من رجالکم و

لکن رسول الله و خاتم النبیین...»

۱. سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۱۱۵ - تفسیر المیزان، ج ۷، ص ۳۴۸ -

تفسیر منهج الصادقین، ج ۳، ص ۴۳۹.

محمد پدر هیچ‌یک از مردان شما نیست. همانا او فرستاده‌ی خدا و آخرین پیامبران است.^۱

کلمه‌ی خاتم به فتح تاء یا کسر آن هرگاه به کلمه‌ی بی که جمع است اضافه شود، به معنای آخر می‌باشد و خاتم النبیین در این آیه، یعنی آخرالنبیین^۲ نبی اعم از رسول است.^۳

۱. سوره‌ی احزاب، آیه‌ی ۴۰.

۲. لسان العرب، ماده‌ی ختم.

۳. مفسرین و دانشمندان بر اساس لغت و آیات قرآن و روایات معتبر عامه و خاصه تصریح کرده‌اند که نبی اعم از رسول است. خواستاران می‌توانند به کتاب‌های جامع الجوامع، ص ۲۷۵ - تفسیرالمیزان، ج ۲، ص ۱۴۴ - تفسیرالکشاف، ج ۳ ص ۱۶۴ - تفسیر بیضاوی ص ۴۴۷ - مجمع‌البیان، ج ۷، ص ۹۱ - روح المعانی، ج ۲۲، ص ۳۲ و غیره مراجعه کنند.

دوره چهارم ، شماره ششم / ۱۵

بنابراین تمام پیامبران نبیّ بودند، پس آیه‌ی شریفه که می‌فرماید محمد خاتم النبیین است یعنی محمد (صلی الله علیه وآله) آخر همه‌ی پیامبران است و پس از او نه نبی می‌آید و نه رسول و نه صاحب کتاب و نه غیر آن.

۳ - «انّ هذا القرآن یهدی للتی هی اقوم»^۱.

این قرآن راهنمای پابرجاترین و استوارترین برنامه‌هاست.

بدیهی است با این کیفیت نیازی به برنامه‌های دیگر نیست.

خاتمیّت از نظر روایات

موضوع خاتمیّت آن قدر در مدارک اسلامی آمده که از روشن ترین مسائل اعتقادی به شمار می آید. اینک نظر شمارا به چند نمونه از روایات جلب می کنیم:

- ۱ - پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) خود فرمود: بدانید پس از من پیامبری نخواهد آمد و شریعت دیگری پس از شریعت من نمی آید.^۱
- ۲ - امام باقر (علیه السلام) فرمود: خداوند به کتابتان کتابها را و به پیامبرتان پیامبران را خاتمه و پایان داد.^۱

۱. « قال النبی (صلی الله علیه وآله) ایها الناس انه لانیّ بعدی و لاسنّه بعدی... » مستدرک، ج ۲، ص ۲۶۲.

دوره چهارم ، شماره ششم / ۱۷

۳ - علی (علیه السلام) فرمود: خداوند حضرت محمد (صلی الله علیه وآله) را بعد از همه‌ی رسل و فرستادگان آورد و به او وحی را پایان داد^۲.

۴ - پیامبر (صلی الله علیه وآله) به علی (علیه السلام) فرموده است: تو نسبت به من مانند هارون نسبت به موسی هستی، فرقی که هست در این است که بعد از من پیامبری نخواهد آمد^۳.

۱. اصول کافی، ج ۱، ص ۱۷۷.

۲. «...فقفی به الرسل وختم به الوحی»- نهج البلاغه‌ی فیض الاسلام، خطبه‌ی ۱۳۳، ص ۴۰۳.

۳. قال رسول الله (صلی الله علیه وآله)، «اما ترضی ان تکون منی بمنزله هارون من موسی الا انه لانی بعدی.» - کامل ابن اثیر، چاپ ۱۳۸۵، ج ۲، ص ۲۷۸.

۱۸ / حضرت محمد ﷺ آخرین پیامبر

۵ - حضرت رضا (علیه السلام) فرمود: شریعت محمد (صلی الله علیه وآله) تا رستاخیز نسخ نمی گردد و نیز پیامبری پس از او تا رستاخیز نخواهد آمد...!»^۱.

این ها و بسیاری احادیث دیگر یادآور خاتمیّت پیامبر (صلی الله علیه وآله) و اشاره کننده به جاودانگی آیین پاک و جامع و راستین اسلام است. شکوه محتوای این دین و بلندی مفاهیم آن و گستردگی و عمومیت قواعد آن، ضامن تازگی و جاودانگی آن است که تا روز قیامت ادامه دارد.

۱. قال علی بن موسی الرضا (علیه السلام): «... و شریعة محمد (صلی الله علیه وآله) لاتنسخ الی یوم القیامة و لانبی بعده الی یوم القیامة...» - عیون اخبار الرضا، طبع قم، ج ۲، ص ۸۰.

دوره چهارم ، شماره ششم / ۱۹

پس چه بهتر آن‌که در راه گسترش اسلام
بکوشیم و همگان را از این آیین جامع و کامل،
بهره مندسازیم.

پایان